

Impulzus

A SZATMÁR - BEREGI KÓRHÁZ LAPJA

V. évf. 3. szám

BESZÁMOLÓ A MAGYAR KÓRHÁZSZÖVETSÉG XIV. KONGRESSZUSÁRÓL

A Magyar Kórházszövetség március 6-8. között Tihanyban tartotta meg XIV. kongresszusát, és tisztújító közgyűlését. A kongresszuson lezajlott legfontosabb eseményekről *dr. Vadász Mária*, a Szatmár-Beregi Kórház főigazgatója számolt be lapunknak.

A kongresszusról szóló írást a 2., a Magyar Kórházszövetség állásfoglalását pedig a 3. oldalon találhatják meg olvasóink

KÖLTÖZÉSEK UTÁN: MI HOL TALÁLHATÓ A FEHÉRGYARMATI KÓRHÁZI EGYSÉGBEN?

A Szatmár-Beregi Kórház rekonstrukciója, a B1 jelű épület felújítása miatt az ebben a szárnyban működő kórházi osztályokat, részlegeket ideiglenes működési helyre kellett költöztetni.

Lapunk 5. oldalán tájékoztatást adunk arról, hogy a munkálatok idejére mely kórházi osztályok hol nyertek elhelyezést.

ELKÉSZÜLT ÉS FOGADJA A BETEGEKET AZ ÚJ FÜL-ORR-GÉGÉSZETI ÉS AZ AUDIOLÓGIAI SZAKRENDELŐ

A Szatmár-Beregi Kórház fehérgyarmati szakrendelői szárnya rekonstrukciójának befejezéséről, az épületben új helyüket elfoglaló szakrendelések munkájáról az elmúlt hónapokban többször beszámoltunk, mindannyiszor megemlítve, hogy a fül-orr-gége és az audiológiai szakrendelő továbbra is ideiglenes helyen található meg. Ezek a szakrendelések azért nem költözhetek vissza a többi szakrendeléssel egy időben a felújított épületbe, mert helyiségeik kialakítása és felszerelése a speciális elvárások miatt több időt vett igénybe. Mára azonban ezek a szakrendelők is régi-új helyükön, a szakrendelői épület első emeletén működnek.

A teljesen megújult szakrendelők munkájáról a 10-11. oldalakon számolunk be.

A TARTALOMBÓL:

Rekonstrukció

4. oldal

Szülészet-nőgyógyászati hírek

7. oldal

Magas színvonalú élelmezési tevékenység kórházunkban és megyénkben

8. oldal

Az ápolás rövid története II.

16. oldal

Nőnap rendezvények

19. oldal

BESZÁMOLÓ A MAGYAR KÓRHÁZSZÖVETSÉG XIV. KONGRESSZUSÁRÓL

A Magyar Kórházzövetség március 6-8. között Tihanyban tartotta meg XIV. kongresszusát, mely egyben a szövetség tisztújító rendezvénye is volt. A kongresszuson lezajlott legfontosabb eseményekről dr. Vadász Mária, a Szatmár-Beregi Kórház főigazgatója számolt be lapunknak.

Dr. Vadász Mária elmondta, hogy a Magyar Kórházzövetség sajátos választási rendszer alapján két évente választja meg az új elnököt, valamint az elnökség, a vezetőség és az ellenőrző bizottság tagjait. A folyamatoság biztosítása érdekében a leköszönő elnök mindig az elnökség tagja marad, és egyúttal a szövetség minden alkalommal jelölt elnököt választ, aki az aktuális elnök mellett dolgozik az elkövetkező két évben, majd miután a közgyűlés azt jóváhagyja, átveszi az elnöki teendőket. A szövetség közgyűlésének megerősítő határozata után az idén leköszönő elnök, dr. Ajkay Zoltán helyét az elnöki poszton a két éve jelölt elnökként tevékenykedő dr. Kovács Ágnes, a szentesi székhelyű Csongrád Megyei Területi Kórház főigazgatója vette át. Ezzel a döntéssel a Magyar Kórházzövetség tartotta magát ahhoz a korábbi elhatározásához, hogy a fővárosi munkahelyen dolgozó vezetőitől vidéki intézmény vezetője vegye át az elnöklést. Ehhez az elvhez igazodva, és természetesen elsősorban az eddig végzett munkát figyelembe véve jelölt elnöknek dr. Golub Ivánt, a budapesti Uzsoki utcai Kórház főigazgatóját választotta meg a közgyűlés.

A Magyar Kórházzövetség

rendes tag intézetei vezetőinek előzetes javaslatai alapján az elnökség, mint a kongresszusok közötti ügyvezető testület további kilenc tagjának megválasztása is megtörtént. A kilenc vezetőből nyolcan mindig a kórházi főigazgatók, esetleg gazdasági igazgatók közül kerülnek ki, míg egy elnökségi tag állandó meghívottként az Ápolási Egyesületet képviseli.

Az elnökségi tagok megválasztása után került sor a

ségügyi rendszerek fejlesztési szükségleteiről, illetve a legújabb elvárásról, azaz a standard alapú rendszerek bevezetéséről. Több előadás foglalkozott gazdasági kérdésekkel, valamint egészségpolitikával. Hasonlóan élénk érdeklődést váltottak ki a kórháztörvény várható hatásait bemutató előadások.

Lehangolóak voltak azok a beszámolók és szakmai előadások, amelyek a kórházak gazdasági-pénzügyi helyzetével foglalkoztak. A Ma-

házaink jövőjéről volt szó. A szakminiszter ecsetelte az elmúlt egy év alatt történt változásokat, és felvetette azokat a lehetőségeket, amelyek az elképzelések szerinti megvalósulás esetén következhetnek be a kórházi szférában. Dr. Mikola István beszélt arról a 600 milliárd forintot meghaladó fejlesztési elképzelésről, melyet ő terjesztett a kormány elé jóváhagyásra februárban, és szólt azokról az elkerülhetetlen tendenciákról, amelyek a kórházak struktúraváltását generálják. A miniszter előadásának kiemelt részét képezte a Népegészségügyi Program – melyhez minden szektornak csatlakoznia kell – jelentőségének elemzése.

A kongresszus résztvevői egyetértettek abban, hogy szükség van a változásokra, ugyanakkor nem érezték elégségesnek a jelenlegi nehéz helyzetben a kifejezetten a kórházi szektort segítő kormányzati elképzeléseket. A Magyar Kórházzövetség tagjai kiegyenlítően tartják az alapellátás, valamint a független szakellátások területén várható pozitív változások és a kórházi szektor nehézségeinek leküzdésére vonatkozó ez évi tervezett lehetőségek közötti arányt.

A Balaton partján megrendezett országos összejövetelen a tisztségviselők megválasztása és a tudományos program mellett sor került a Magyar Kórházzövetség Közgyűlése élénk vita után elfogadott állásfoglalásának kiadására is, amely a kórházzövetség álláspontját tartalmazza az aktuális egészségpolitikai programokkal kapcsolatban, illetve a kórházi szféra legégetőbb gondjairól szól, természetesen méltányolva az egészségügyi reform jó kezdeményezéseit is.

tizenöt fős, kórházi vezetők-ből álló vezetőség és a gazdasági ügyek vitelét ellenőrző bizottság három tagjának megválasztására. Ebben a testületben minden kórházcsoport (egyetemek, országos intézetek, speciális szak-kórházak, egyházi intézetek, kisebb és nagyobb kórházak) képviselteti magát.

A közgyűlést követő két napon tartalmas szakmai és szakmapolitikai, nagyrészt az egészségügyi reformmal összefüggő aktuális témákat elemző programokon vehettek részt a meghívott vezetők.

Külön blokkot kapott az ápolásmenedzsment, mely terület a szakdolgozók helyzetével, lehetőségeivel, valamint az ápolásügy aktuális kérdéseivel foglalkozott. Szintén sok jó előadás hangzott el az integrált informatikai rendszerekről, a minő-

gyar Kórházzövetség és az Egészségügyi Gazdasági Vezetők Egyesületének képviselői tartottak referátumokat a szövetségek által készített statisztikák alapján, mely szerint a kórházak adósságállománya 2001-ben csaknem megduplázódott, megközelíti a 11 milliárd forintot. Sok szó esett azokról a menedzsment-technikákról is, amelyek ismerete és alkalmazása a kórházak szakmai szinten tartásához elengedhetetlen, így például a folyamatmenedzsmentről, a kontrollingról és a minőségügyi irányítási rendszerek bevezetéséről, valamint a kórházi beruházások során alkalmazandó speciális menedzsment-technikákról.

A második nap kiemelkedő eseménye volt dr. Mikola István egészségügyi miniszter egyórás előadása és az ezt követő fórum, amelyben kór-

ÁLLÁSFOGLALÁS

A Magyar Kórhákszövetség szakmai tekintélyének megerősítésével törekszik a helyzet reális értékelésére, ennek közvetítésére.

Jelen helyzet:

1. A Magyar Kórhákszövetség és az Egészségügyi Gazdasági Vezetők Egyesülete 2001. évi számításai alapján elsősorban a finanszírozás elégtelensége miatt nő a kórházak adósságállománya. A 2002. évi költségvetés alapján a kórházak működéséhez szükséges források nem állnak teljes körben rendelkezésre. A 0%-os dologi automatizmus harmadik évében tovább növekedett az intézmények finanszírozási kiszolgáltatottsága. A 2003-tól induló konszolidáció nem oldja meg az ez évi működési hiányokat.
2. A minimálbér emelés jótékony hatása ellenére tovább fokozza az ágazatban a bértábla összezsúszása miatti feszültséget, az ágazat létszámhiánya aggasztóvá vált, gondok vannak a rezidensképzéssel is. Az egészségügyi dolgozók áldozat vállalása egyre nehezebben pótolja a létszámhiányokat. Tovább rontja az intézmények működőképességét a fedezet nélküli béremelés kötelezettsége.
3. Készülnek, de egyelőre nincsenek hatályban az egészségügy átalakítását szabályozó törvény jól értelmezhető és meghatározó végrehajtási rendeletei. Az egészségügyi intézmények átalakítását mederbe terelő törvény nem rendelkezett a végrehajtásért felelős menedzsmentről, így nem csak az intézmények átalakulása, de a vezetés szakmaisága is bizonytalan.
4. Elindult a kórházak standard alapú akkreditációja
5. A Magyar Kórhákszövetség támogatja a Népegészségügyi Programot.

Szabizottságainkkal és külső szakértői csoportok bevonásával, valamint más szakmai érdekképviseletekkel közösen részt vállalunk a magyar egészségügyet, a magyar kórházak működését meghatározó törvénykezésbe.

Javasolt megoldások:

1. A Magyar Kórhákszövetség a kórházak 2002. évi működésének stabilizálását biztosító finanszírozási javaslatokat dolgoz ki. Pl.: olyan finanszírozási rendszert kell kialakítani, mely szektorsemlegesen, valós költségen alapul. 1992. óta a finanszírozási rendszerből hiányzó 13. havi bér pótlása. A dologi kiadások ÁFA tartalma igen jelentős az egészségügyben, ennek költségvetés szintű rendezése szükséges. Hosszú távon az egészségügyi GDP-ből való részesedésének emelése. Meg kell akadályozni a folyamatos forráskivonást, és az egészségügyi működés reálérték vesztő finanszírozását.
2. A bérek karbantartása mellett el kell érni az egészségügyben dolgozók tervezhető életpályáját. A Magyar Kórhákszövetség nagyobb súllyal kíván részt venni a rezidensképzés megoldásában. Ez a tervezhető jövedelmi viszonyok rendezése mellett tervezhető szakmai előremenetelt, szociális, egzisztenciális biztonságot is jelentesen. A Kormány által erre a feladatra szánt források felosztásában részt kívánunk venni.
3. Az egészségügyi közszolgáltatások nyújtásáról, valamint az orvosi tevékenység végzésének formáiról szóló 2001. évi CVII. törvény végrehajtási rendeletei kidolgozásához szakértői segítséget adunk. A végrehajtási rendelet része legyen az átalakulást levezénylő menedzsment helyzetét rendező, életpálya modellt is nyújtó megoldás.
4. A Magyar Kórhákszövetség MIRTUSZ 2001. nevű Kht-ja képezheti a magyar kórházak minőségtanúsítási bázisát. Szakértők bevonásával részt veszünk az Egészségügyi Minisztérium klinikai szakmák auditjának és a minimum standardok kidolgozásában, fejlesztésében.
5. A Népegészségügyi Program megvalósításához külön források hozzárendelése szükséges.

Tihany, 2002. március 6.

Elfogadta a Magyar Kórhákszövetség Közgyűlése!

Az előzetes tervek szerint zajlik a Szatmár-Beregi Kórház fehérgyarmati B1 jelű, a fertőző osztály felé néző hotelszárnyának rekonstrukciója.

Jó ütemben haladnak, és hamarosan befejeződnek a tetőtér kialakításának munkálatai. Elkészültek a válaszfalak, befejeződött az elektromos és egyéb gépészeti szerelések nagy része. Lapzártáig kialakításra kerültek a vizesblokkok és a festők is végeztek a munkával. Lapunk megjelenésekor már a burkolás munkálatain is túl lesznek a szakemberek.

A kivitelezést végző Kelet/Építő Kft. szakemberei jó ütemben haladnak a már korábban kiürített 3. emelet átalakításával, illetve a kórházi osztályok és részlegek kiköltöztetése után "birtokba vehették" az épület alsóbb szintjeit is. A munka minden emeleten és a földszinten is a tervek szerint halad. A szakemberek eltávolították a régi nyílászárókat, belső ajtókat és abla-

kokat, illetve a padlóburkolatokat. Nagyrészt megtörtént a válaszfalak elbontása, és több helyen már el is kezdődött az épület új beosztása szerint azok visszafalazása. Folyamatban van az elektromos hálózat és a vízvezeték-rendszer bontása. A munkák során keletkező törmelék a kivitelezők folyamatosan elszállítják a kórház területéről.

Mivel a kivitelezők az intézmény területén belül teljesen szeparáltak, a gyógyítás színhelyeitől elkülönítetten dolgozhatnak, a várakozásoknak megfelelően sikerült biztosítani azt, hogy az építési tevékenységgel együtt járó zajhatások a lehető legkevésbé legyenek érzékelhetők, a lehető legkisebb mértékben zavarják a kórház többi részén folyó betegellátást.

REKONSTRUKCIÓ

Jó ütemben haladnak a munkálatok

A munkálatok befejező szakaszukhoz értek a tetőtérben

Munka közben a Kelet/Építő Kft. dolgozói. Képünk a régi válaszfalak elbontása során keletkező törmelék eltávolításakor készült.

Az új válaszfalak készítésének egy pillanata

Felvételünkön a munkának az a fázisa látható, amikor a B1 hotelszárnyon belül a munkák során keletkező törmelék egy speciális elemekből összeállított csövön keresztül, a betegellátásban továbbra is részt vevő kórházi egységtől a lehető legtávolabb található helyen juttatják ki az épületből a szakemberek. Innen történik az építőanyagok bejuttatása is az épületbe.

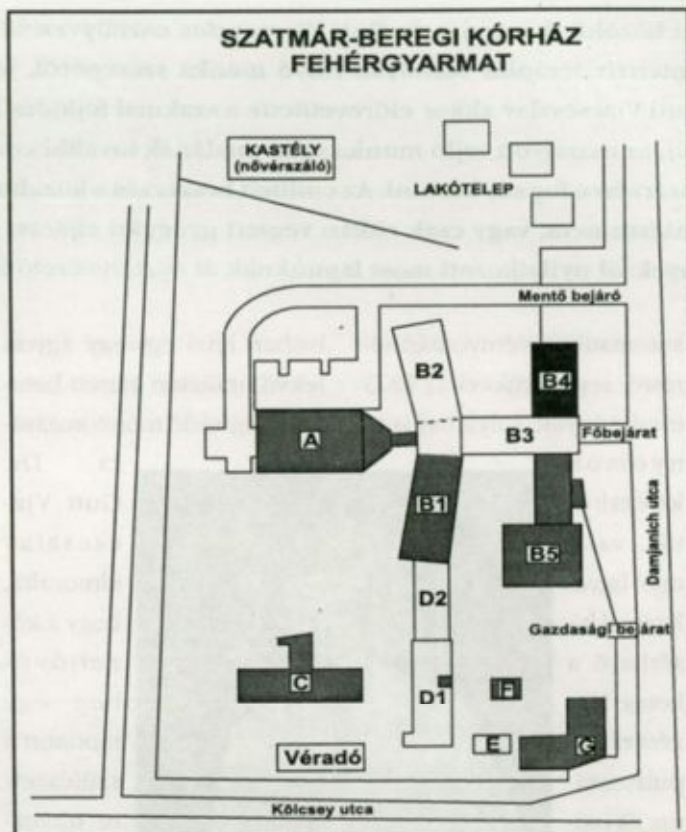
KÖLTÖZÉSEK UTÁN: MI HOL TALÁLHATÓ A FEHÉRGYARMATI KÓRHÁZI EGYSÉGBEN?

A Szatmár-Beregi Kórház rekonstrukciója, a B1 jelű épület felújítása miatt az ebben a szárnyban működő kórházi osztályokat, részlegeket ideiglenes működési helyre kellett költöztetni. Az alábbiakban tájékoztatást adunk arról, hogy a munkálatok idejére mely kórházi osztályok hol nyertek elhelyezést.

A rekonstrukciós munkálatok miatt a B1 épületből elköltözött a földszinten található belgyógyászati osztály egyik fele, a korábban az 1. emeleten levő fül-orr-gége osztály, és a 2. emeleten levő szülészeti-nőgyógyászati osztály nőgyógyászati oldala. A 3. emelet kiürítése már korábban megtörtént. A költözések után az említett osztályok elhelyezése a következőképpen valósult meg.

A *belgyógyászati osztály* B1 jelű épületben működő egységeinek nagyobb része – mint például a stroke részleg – átkerült a régi nővérszálló kastélyépületébe, ugyanakkor a koronária őrző és a hozzá tartozó terheléses vizsgáló a belgyógyászati osztály már felújított részén került elhelyezésre.

A *fül-orr-gége osztály* a B2 szárny 3. emeletén, a fül-orr-gégészeti műtőblokkal azonos szinten, a gyermekosztály területén nyert elhelyezést a számára rendelkezésre bocsátott kórtermekben. További helykihasználást tett lehetővé a gyermekosztály területén, hogy a fül-orr-gége és az audiológiai szakrendelő visszaköltözött a felújított

szakrendelői szárnyban kialakított régi-új helyére (a B4 épület 1. emeletére). A fül-orr-gége osztály költözése miatt az elhelyezést illetően a gyermekek kórházi ellátásában is változások történtek. Továbbra is a már felújított gyermekosztályon részesülnek gyógykezelésben azok a gyerekek, akiknél valamilyen beavatkozásra kerül sor, illet-

ve a csecsemők. Azok a gyermekek, akik légúti, vagy bármilyen más fertőző betegségben szenvednek, a fertőző osztályon (C jelű épület), az ottani gyermek fertőző részlegen kerülnek elhelyezésre.

A *szülészeti-nőgyógyászati osztály* nőgyógyászati része a B2 épületben működő szülészeti részen valamint a sebészeti osztály elején kiala-

kított kórtermekben került elhelyezésre. A hosszabb időre befektetett terhesek ellátása a kastélyépületben, egy kellemesen kialakított külön bejáratú egységben történik.

A rekonstrukciós munkálatok ideje alatt a zavartalan betegellátás biztosítása érdekében a vásárosnaményi kapacitásokat is nagyobb mértékben kell kihasználni. A beregi telephely elsősorban a sebészeti ellátásból veszi ki a korábbinál jelentősebben a részét, de a szülészeti-nőgyógyászati szakterület is a korábbiaknál bővebb ellátási skálával áll a betegek rendelkezésére Vásárosnaményban.

Elmondható tehát, hogy a B1 épületből kiköltöző valamennyi osztály és részleg elhelyezése megnyugtató módon történt meg. Fontos, hogy a rekonstrukciós munkák ideje alatt semmilyen gyógyító tevékenységet nem kell szüneteltetni, és a speciális ellátási formák is zavartalanul működtetnek.

Betegeink és a látogatók tájékoztatását segítik a kórházi épületek és az udvar jól látható részein elhelyezett tájékoztató és útbaigazító feliratok. Emellett természetesen a kórházi portások és más kórházi dolgozók is szívesen adnak felvilágosítást, információt az ideiglenes változásokról a hozzájuk forduló betegeknek, vagy hozzátartozóknak.

A munkálatokkal kapcsolatos, vagy az ideiglenes elhelyezésből adódó esetleges kellemetlenségekért ezúton is elnézést kérünk betegeinktől.

Tájékoztatjuk Tisztelt Olvasóinkat, hogy a kastélyban elhelyezett gyógyító egységek telefonszámai kintről, kórházi portás kollégánk segítségével nélkül is hívhatók.

A kastélyban működő egységek telefonszámai:

Nőgyógyászat: (06-44)-511-145

Belgyógyászat: (06-44)-511-146

Töretlen szakmai fejlődés az aneszteziológiai és intenzív terápiás osztályon

Új altatógépek és betegőrző monitorok kórházunkban

Lapunkban a közelmúltban közöltünk interjút *dr. Gutí Vjacseszlav* osztályvezető főorvossal a Szatmár-Beregi Kórház aneszteziológiai és intenzív terápiás osztályán folyó munka szerepéről, jelentőségéről, az itt nyújtott ellátási lehetőségekről. *Dr. Gutí Vjacseszlav* akkor előrevetítette a szakmai fejlődés következő állomásait, illetve elmondta, hogy hamarosan új, az osztályon zajló munka színvonalának további emelkedését megalapozó, nagy értékű orvosi gép-műszer beszerzésre fog sor kerülni. Az említett beszerzés a közelmúltban megtörtént, valamint több sikeres, eddig kórházunkban nem, vagy csak ritkán végzett gyógyító eljárást is alkalmaztak az osztályon. Ezekről az örömteli fejleményekről nyilatkozott most lapunknak az osztályvezető főorvos.

Dr. Gutí Vjacseszlav elmondta, hogy a rekonstrukció utolsó fázisában beszerzett gép-műszer csomag keretében kórházunk a közelmúltban két új, *Dräger Fabius* típusú, a velük szemben támasztott szakmai elvárásoknak teljesen megfelelő altatógépet kapott. A gépek a nőgyógyászati kisműtétek, valamint a fül-orr-gégészeti műtétek során kerülnek alkalmazásra. Ennek a típusnak a jó híre az eddig elvégzett beavatkozások során beigazolódt, az altatóorvosok elégedettek a gép tudásával és teljesítményével. Az új altatógépek kimutatják a kilélegzett szén-dioxidot, segítségével a beteg könnyen monitorizálható, azaz életfunkciói jól nyomon követhetők. Mindennek köszönhetően a betegek jelenleg már nagyobb biztonságban vannak a kis, vagy közepes műtétek során, mint eddig bármikor.

Ugyancsak a közelmúltban megtörtént gép-műszer beszerzés keretében négy új betegőrző monitor is került intézményünkbe. Az *InnoCare T* monitorok képesek

automatikus vérnyomásmérésre, segítségével az EKG eredmények folyamatosan nyomon követhetők, valamint figyelemmel kísérhető a beteg légzésszáma, pulzusszáma és oxigén-szaturációja is. Az új beszerzés-

nek köszönhetően lehetőség nyílt a szeptikus és az aszeptikus műtőrészeg ébredőszo-

báiban levő egy-egy ágyon fekvő, műtéten átesett betegek megfelelő monitorozására.

Dr. Gutí Vjacseszlav elmondta, hogy a közeljövőben egy monitort a szülészetre terveznek felhelyezni a császármetszés után levő betegek posztoperatív időszakban történő biztonságos

monitorizálása érdekében.

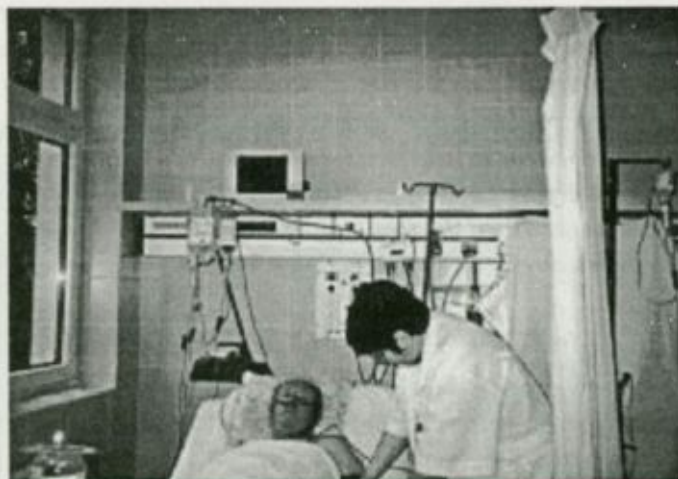
Megérkezett a kórházba egy olyan új eszköz is, amely a nehezebb intubációknál segíti az orvosok munkáját. Mindezeknek a beszerzéseknek köszönhetően kórházunkban az anesztézia a legszigorúbb szakmai követelményeknek is képes megfelelni.

Az osztályvezető főorvos elmondta, hogy az örömteli dolgok mellett sajnos továbbra is gond, hogy kevés az orvos, így a megfelelő létszámot helyettesítő szakorvos kollégákkal kell biztosítani. *Dr. Sayej Walid* Nyíregyházáról, *dr. Kisjubász József* Egerből, *dr. Kiss Béla* pedig Mátészalkáról jön rendszeresen, hogy segítse az itteni munkát.

A szakmai munka során azonban a szakorvosi létszámgondok ellenére továbbra is számos komoly sikert jegyezhetnek fel az aneszteziológiai és intenzív terápiás osztályon dolgozók. Ezek közül is kiemelkednek azok az esetek, amikor a betegek megmentése érdekében hemodialízist (a vérkáros anyagoktól való mentesítését) kellett alkalmazni. A

Dr. Gutí Vjacseszlav

Képünk bal felső részén látható az életfunkciókat mérő egyik új betegőrző monitor

tavalyi év folyamán egy súlyosan mérgezett beteget sikerült ezzel a módszerrel meggyógyítani, idén pedig ugyancsak ezt az eljárást kellett egy betegnél egy alkalommal, egy másik, politraumatizált betegnél pedig egymás után többször alkalmazni. Ez utóbbi betegnek akut veseelégtelensége volt, és életét csak a dialízisnek a többszöri elvégzése menthette meg. A beteg azóta felépült. Ezt a beavato-

Az egyik új altatógép

zást kórházunk szakemberei a Haemobil Kht-val együttműködve végzik oly módon, hogy a cég kérés esetén kórházunkba szállítja a dialízishez szükséges berendezést, és itt elvégzi vele a beteg vérének káros anyagoktól való megtisztítását. Ez a Szatmár-Beregi Kórházat pénzügyileg nem terheli meg, hiszen a partner cég ezen beavatkozásait az Országos Egészségbiztosítási Pénztár finanszírozza.

Szülészet -nőgyógyászati hírek

Dr. Szőke József, a Szatmár-Beregi Kórház szülészet-nőgyógyászati osztályának osztályvezető főorvosa az ellátás színvonalának javítását célzó következő újdonságokról számolt be lapunknak.

Március 18-tól Vásárosnaményban a nőgyógyászati részlegen az

eddig is végzett kis műtétek mellett újabb, más jellegű kis-közepes műtétek elvégzésére is mód van. Jó hír továbbá, hogy a szülészet-nőgyógyászati osztály szakemberei immár a beregi telepelyen is el tudják végezni a rizikótényezővel rendelkező terhesek kivizsgálását, mivel már ennek a háttere is biztosított.

A nőgyógyászati részlegen korábban is többféle műszeres vizsgálat elvégzésére volt mód, azonban ezen a téren

is komoly fejlődés zajlott le a közelmúltban. Az eddig végzett műszeres vizsgálatok

mellett napjainkban már lehetőség van 24 órás vérnyomás-monitorozásra, mindezen túl műszeres és laboratóriumi vizsgálatok elvégzésére.

Az új lehetőségek azt

eredményezik, hogy a beregi térségben élő terhesek, illetve nőgyógyászati betegségekben szenvedők lakóhelyükhöz közelebb részesülhetnek magas szintű ellátásban, kórházi kezelésben.

Az osztályvezető főorvos végezetül elmondta, hogy Vásárosnaményban a napi ellátás mellett folyamatos készenléti ügyelet is van, de a folyamatos akut szülészet-nőgyógyászati ellátást továbbra is a fehérgyarmati székhelyen biztosítják.

Dr. Szőke József

Korszerű lift a szakrendelői épületben

Aki járt már a Szatmár-Beregi Kórház fehérgyarmati szakrendelőiben, az tudja, hogy az emeleti részre (a laboratóriumhoz, illetve az itt található szakrendelésekhez) korábban csak lépcsőn lehetett feljutni. A szakrendelők rekonstrukciója után megmaradt ugyan a lépcső, ám az idős, illetve mozgáskorlátozott betegek ezen gyakran

nem, vagy csak nagyon nehezen képesek felmenni az emeletre. Éppen ezért volt szükség egy lift beépítésére, ami a közelmúltban meg is történt.

Az új, modern, energiatakarékos és könnyen kezelhető személyfelvonó a lépcső közelében található, és természetesen bárki által igénybe vehető, használható.

Felvételünkön az új lift takarításának egy mozzanata látható

Magas színvonalú ételmezesi tevékenység kórházunkban és megyénkben

Pataki Jánosné, a Szatmár-Beregi Kórház fehérgyarmati ételmezesvezetője, illetve az Ételmezesvezetők Országos Szövetsége (ÉLOSZ) Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei elnöke vagyok. Nyíregyházán születtem 1970-ben. Eredeti végzettségem szerint ételmezesipari üzemtechnikus vagyok, 1992-ben végeztem Szegeden az Ételmezesipari Főiskolán. 1995-ben ételmezesvezetői képesítést szereztem Budapesten.

A felsőfokú tanulmányok nagyon jó elméleti alapot jelentettek számomra eddigi munkám során, azonban a mindennapi gyakorlat sokszor nem várt, ám mégis gyors megoldást kívánó helyzetek elé állítja az embert. Ezeknek a helyzeteknek a kezelését nem lehet iskolákban megtanulni. Ezúton is szeretném megköszönni elődömeink, Kapi Tiborné Éva néninek azt a rengeteg segítséget, amelyet számomra a gyakorlatban eltöltött első "tanulók" során nyújtott.

...

Munkahelyem, a Szatmár-Beregi Kórház 1996-ban jött létre az addig önálló városi kórházként működő fehérgyarmati és vásárosnaményi kórházak egyesítésével. 392 ágyas kórházunk központja, az intézmény székhelye Fehérgyarmaton van. Fehérgyarmaton és Vásárosnaményban is van kórházi konyha, külön személyzettel és ételmezesvezetővel.

Intézményünk történelmi viharoktól, gazdasági nehézségektől és természeti csapásoktól süjtött területen található. Ennek ellenére intézetünkben az elmúlt évek során óriási változások voltak, mivel a városi kórházak fú-

zióját követően megkezdődött, napjainkban pedig befejezéséhez közeledik a Szatmár-Beregi Kórház összességében közel 4 milli-

Pataki Jánosné

árd forintos, központi támogatásból megvalósuló rekonstrukciója.

A modernizálás a konyhákat és az étkeztetés körülményeit is érintette. Az általam vezetett fehérgyarmati ételmezesi üzem korszerű beren-

nológiai háttér az ételek elkészítését olyan szinten teszi lehetővé, hogy azok élvezeti értéke és tápanyagtartalma is kiváló legyen.

A konyha minimum 400 adag előállítására tervezett, maximális kihasználás esetén 500 ember napi kiszolgálását teszi lehetővé. Jelenleg átlagosan napi 350 főre főzünk. A betegek étkeztetése során a betegösszetételtől függően

A fehérgyarmati konyha dolgozóinak egy csoportja

dezéseket kapott. A kor követelményeinek megfelelő főzőszigetünk, két főzőüstünk, modern fritőzünk és billenős serpenyőnk van. Rendelkezünk kombi gőzölővel is, amelyben párolni, főzni és sütni lehet. Ez a konyhai gép zsír nélküli párolásra is alkalmas. Az európai színvonalú konyhatech-

naponta akár 20 féle diétát is biztosítani tudunk. Az egyéni tálcás tálalási rendszernek köszönhetően a betegételmezes színvonala tovább növekedett. Ez a rendszer megkönnyíti az egyénre szabott étkeztetés lebonyolítását, és az ételek hőmérséklete, illetve élvezeti értéke sem csökken a fekvő-

beteg osztályokra kerülésig.

A kórház dolgozói az általuk két menüből kiválasztott ebédet a konyha mellett található étteremben fogyasztathatják el. Fő tevékenységünkön, azaz a betegek és a kórházi dolgozók étkeztetésén túl adott esetben plusz feladatokat is vállalunk, rendezvényekre, fogadásokra szívesen készítünk finom, különleges és szemre is tetszetős ételeket. A fehérgyarmati ételmezesi üzem dolgozói mindannyian szakképzettek, munkájukat magas szinten végzik.

Munkánkat jelentősen segíti, megkönnyíti a CompuTREND számítógépes ételmezesi programja. A programnak köszönhetően nem kell kézzel számolnunk sem az adagszámhoz tartozó alapanyag-mennyiségeket, sem a tápanyagértékeket, sem a költségeket, mindent a gép elvégzi helyettünk.

...

Az ÉLOSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei elnökevé a szövetség 2000-ben, Debrecenben megtartott regionális fórumán választottak meg, amelyet ezúton is megköszönök a fiatal korom ellenére is bennem bízó kollégáknak. Megyei elnökként számos komoly teendőm van és lesz a közeljövőben. Egyik leglényegesebb tennivalónk az ételmezesvezetők közötti szakmai kapcsolatok megerősítése. Jelenleg sajnos még pontos nyilvántartás sincs a megyében dolgozó ételmezesvezetőkéről, ami pedig kívánatos volna. Ezért elindult egy program, amelynek keretén belül az egyik legfontosabb feladat az ÁNTSZ segítségét is igénybe véve felmérni, hogy hány kollega, milyen végzettséggel

és hol, milyen intézményben dolgozik szűkebb pátriánkban.

Szeretnénk, ha az ételmezevesvezetőknek egy-egy kisebb földrajzi területen sikerülne klubokat szervezni, ahol gyakrabban, vagy optimális esetben rendszeresen lenne lehetőség a szakmai kérdésekre, személyes tapasztalatokra, jó ötletekre, vagy az esetleges problémák megbeszélésére.

Szeretnénk továbbá azt is, ha a regionális fórumok nem csak Debrecenben lennének megrendezve. Jó volna, ha

más helyszíneken, így például a sokak számára könnyebben és gyorsabban megközelíthető Nyíregyházán is találkozhatnánk egymással a jövőben.

Az egyik legaktuálisabb kihívás 2003. január 1-ig megfelelni a HACCP-program (HACCP – Hazard Analysis Critical Control Point, am.: veszélyelemzés, kritikus szabályozási pontok) elvárásainak, előírásainak. Ez a rendszer sokban hasonlít a minőségügyi rendszerekhez. Előírja, hogy a vendéglátóiparban, az ételkészítésben

és a közétkeztetésben, azaz az ételmezés minden területén milyen szabályozásokat kell bevezetni és ezután betartani a biztonságos működés érdekében.

Nemrég elindult a nép-egészségügyi program, amely nagyrészt az egészséges táplálkozásról szól. Ezzel kapcsolatban is sok segítséget adhatnának a fentebb említett klubok, mivel míg nálunk a kórházban önálló dietetikai szolgálat van, és így nem okoz nehézséget a megfelelés, addig a kisebb óvodák, iskolák, közintézmé-

nyek ételmezevesvezetői szívesen vennék a tanácsokat, hiszen immár külön jogszabályok írják elő, hogy az iskolákban, vagy az óvodákban milyen tápanyagértékkel kell dolgozni. Az előírásoknak megfelelni szakmai útmutatás nélkül nem egyszerű annak, akinek nincs speciális végzettsége.

Pataki Jánosné

(A fenti írás az ÉLOSZ országos lapjában megjelent bemutatkozó cikk aktualizált, néhány helyen kissé módosított változata.)

DIÉTÁS TANÁCSOK

A LEROMLOTT BETEG TÁPLÁLKOZÁSA

Amikor a kezelő orvos megállapítja, hogy a beteg erősítő diétára, úgynevezett *robordlásra* szorul, senki ne arra gondoljon először, hogy a páciensnek sokat kell ennie, hanem arra, hogy gyakran kell étkeznie. Két-három óránkénti táplálkozás esetén az egy-egy étkezésre jutó mennyiséget az is el tudja fogyasztani, akinek étvágya még nem tért vissza teljesen. A mennyiségek fokozatosan növelhetők. Ugyanilyen fontos a változatosság – a szervezet felerősítéséhez szükséges táplálékmenyiséget csak változatosan tervezett diéta formájában lehet elfogyasztani. A változatosságot növeli a különféle színű, ízű, megjelenésű táplálékok változtatása, és persze az ízesítés is. Étvágytalansággal küszködő beteg esetében sokat számít a terítés, tálalás is.

Az erőnlét visszaszerzéséhez nagyobb energia bevitelre van szükség, mint amennyi az egészséges embernek kell. **Az étrend ajánlott energiatartalma egyénenként változik.** Az életkortól, a betegségtől, a testi leromlás mértékétől függően általában **10,4-16,7 Mj (2500-4000 Kcal)** bevitele szükséges. Ennek az energiamentiségnek a beviteléhez *elsősorban szénhidrát-*

okra van szükség. Nemcsak a nagy energiatartalmú hüvelyesekre és gabonafélékre kell itt gondolni, hanem a kisebb energiát tartalmazó burgonyára, főzelék- és zöldségfélékre is. A cukor és az édességek mennyiségét nem kell növelni. A testépítéshez nemcsak energiára, hanem fehérféjére is szükség van. Egészséges felnőtt ember fehérféjesszükséglete **0,8-1g / ttkg.** A lesóványodott, és erősítésre, izomerő és izomtömeg növelésére szoruló betegnek csaknem kétszer ennyi fehérje ajánlott, azaz **1,5g / ttkg.**

A nagyobb fehérjebevitelben a növényi és állati fehérje azonos arányú legyen. Ez azt jelenti, hogy lehetőség szerint minden étkezésre jusson állati és növényi fehérjeforrás.

A legértékesebb fehérje a tojásban, a tejben, tejtermékekben, húsokban és húskészítményekben van, ezért ebből a csoportból minden étkezésben szerepeljen valami. A növényi fehérjeforrások közül kiemelkedő a száraz hüvelyesek (bab, borsó, lencse), a szója, valamint a gabonafélék (búza, rizs, kukorica, köles, zab, árpa) és a belőlük készült élelmiszerek, például a kenyér, amelynek 10%-os fehérjetartalma van.

A testi erőnlét visszanyeréséhez minden tápanyagból nagyobb mennyiségre van szükség, de ásványi sókból, mikroelemekből és vitaminokból is. A napi táplálékmenyiség megnövelésével ezek aránya nagyobb lesz, de célszerű külön is odafigyelni néhány fontos szempontra.

A fehérféjeforrások közül a tej és a tejtermékek tartalmazzák a legtöbb kalciumot. Fél liter tej elfogyasztásával a napi ajánlott kalcium-bevitel kétharmada kerül a szervezetbe. A többi kalciumhoz sajtokkal, túróval, valamint gabonaművekkkel, zöldség- és főzelékfélékkel, húsokkal és húskészítményekkel juthatunk hozzá. Ráadásul a tejben és a tejtermékekben jelen van a D-vitamin is, ami elősegíti a kalcium felszívódását és beépülését a csontokba.

A húsok és húskészítmények nemcsak gazdag fehérféjeforrások, hanem jól hasznosuló vasat is juttatnak a szervezetbe. A növényi eredetű táplálékok némelyikében is van jelentős mennyiségű vas, de ezekből igen rosszul hasznosul. Ha azonban a spenót húsfeltéttel, hallal kerül tálalásra, akkor a növényi eredetű vas is kitűnően beépül a szervezetbe.

A *cink* különösen fontos a szervezet újjáépítése, regenerálása során. A húsok, húskészítmények és a tejtermékek (sajtok) tartalmaznak jelentős mennyiségben cinket.

A *B₁₂-vitamin*-ellátottság attól függ, hús-e az étrendben elegendő hús, húskészítmény, tej, tejtermék és tojás, a növényi eredetű táplálékokban ugyanis nincs *B₁₂-vitamin.* A felsorolt állati eredetű fehérjeforrások rendszeres fogyasztása nélkülözhetetlen.

A tej és a tejtermékek *gagdagok A-vitaminban* is, a felerősítő, testépítő táplálkozásban kiemelt szerep jut az *A-vitamin*nak. Ez a tény is erősíti a tej és tejtermékek rendszeres fogyasztását ebben a diétában.

A leromlott beteg kezelésében és a szervezet védelméért szolgáló immunrendszer működésének javításában fontos tényező a *B₆-vitamin.* *B₆-vitamin* mint legnagyobb mennyiségben húsok, belsőségek, húskészítmények, halak, valamint az olajos magvak, diófélék tartalmaznak.

Az alkohol javítja az étvágyat – halljuk gyakran. Ez igaz, rendszeres fogyasztása azonban mégsem ajánlható.

Dr. Hadiné Jármí Sarolta
dietetikus

Elkészült és fogadja a betegeket az új fül-orr-gégészeti és az audiológiai szakrendelő

A Szatmár-Beregi Kórház fehérgyarmati szakrendelői szárnya rekonstrukciójának befejezéséről, az épületben új helyüket elfoglaló szakrendelések munkájáról az elmúlt hónapokban többször beszámoltunk, mindannyiszor megemlítve, hogy a fül-orr-gége és az audiológiai szakrendelő továbbra is ideiglenes helyen található meg. Ezek a szakrendelések azért nem költözhetek vissza a többi szakrendeléssel egy időben a felújított épületbe, mert helyiségeik kialakítása és felszerelése a speciális elvárások miatt több időt vett igénybe. Mára azonban ezek a szakrendelők is régi-új helyükön, a szakrendelői épület első emeletén működnek.

Dr. Havacs Ildikó, kórházunk fül-orr-gége osztályának osztályvezető főorvosa kérdésünkre

válaszolva elmondta: mind a fül-orr-gége, mind pedig az audiológiai szakrendelő a kor követelményeinek megfelelően, a XXI. század színvonalán került kialakításra. Mindkét rendelő olyan műszerparkkal rendelkezik, amelyre

méltán lehetnek büszkék az itt dolgozók. Olyan Zeiss márkájú speciális mikroszkóp tartozik a fül-orr-gégészeti egységhez, ami átlagon felüli. Endoszkópos lehetőség biztosított a vizsgálatok során, és olyan plusz gépi lehetőségek vannak, amelyek hazánkban igen kevés helyen állnak rendelkezésre. Az osztályvezető főorvos hangsúlyozta, hogy a betegforgalom az utóbbi időben nagyon megnőtt, átlagosan naponta negyven-ötven beteg ellátására kerül sor a fül-orr-gége szakrendelésen, és az

audiológián is dinamikusan nő a betegszám.

A fül-orr-gége szakrendelő berendezéseiről dr. Tóth László fül-orr-gégész főorvos – aki a közelmúltban kapott megbízást a Szatmár-Beregi Kórház fül-orr-gége és audiológiai szakrendeléseinek zajló munka szakmai koordinálására – szövegezte

ben. Elmondta, hogy a megújult, valóban az új évezred kívánalmának megfelelő fül-orr-gége szakrendelőben egy olyan komplex vizsgáló és kezelő rendszer áll a szakorvosok rendelkezésére, amely nagyban elősegíti és kényelmessé teszi a betegek ellátását. Minden egy helyen található meg, és ebből adódóan az orvos által minden könnyen elérhető, nem kell – mint régen – külön helyekről előszedett eszközöket, gépeket alkalmazni a vizsgálatok és a szakrendelőben elvégezhető

kezelések során. Egy jól áttekinthető területen található meg a fényforrás, a dr. Havacs Ildikó

pedig a csatornarendszerbe továbbítja. A porlasztók használatára általában radikális fülmü-

Dr. Havacs Ildikó

Dr. Tóth László

által is dicséret kiváló mikroszkóp, és egy nagyszerű, szintén új vizsgáló és kezelő egység. Ez utóbbi minden fontos, a napi munka során alkalmazott eszközt, azaz szívtét, porlasztót, öblítőt és optikai eszközöket tartalmaz. Az új gép például egyszerűbbé, gyorsabbá, kényelmessé és higiénikusabbá teszi a szakrendelőben gyakran alkalmazott fülmosást, amelyhez a vizet a gép felmelegíti testhőmérsékletre, az elhasznált vizet

tétek után kerül sor, amikor is ezekkel az eszközökkel könnyen a fülbe juttatható a megfelelő gyógyszer, de például olajos gyógyszer is befújható vele az orrba, vagy a garatba ezek krónikus betegsége esetén.

Az új egységen több endoszkópos elven működő vizsgáló műszer található. Az egyik egy úgynevezett nullás optikával és hidegfényforrás által nyújtott megvilágítással biztosítja az orr belsejének és akár az orrjá-

A felújított fül-orr-gége szakrendelőbe történő visszaköltözés egy pillanata. Felvételünkön szemben Kormányné Póti Judit, a szakrendelő asszisztense látható.

Dr. Tóth László beteget vizsgál az új mikroszkóppal

ratok rejtett, szabad szemmel nem látható részeinek a megtekintését is. Az új vizsgáló és kezelő egységhez tartozó másik endoszkópos elven működő műszer magas színvonalon biztosítja az epipharynx (pars nasalis pharyngis – a garat felső szakasza) és a hypopharynx (pars laryngea pharyngis – a garat alsó, a gégebemenet mögötti szakasza) vizsgálatát. Ezzel igen nagy valószínűséggel jó eredményeket lehet majd elérni a gégében elhelyezkedő rosszindulatú daganatok szűrésében.

A mikroszkóp használata a betegek vizsgálatánál manapság már igen gyakran elengedhetetlen. Az új mikroszkóp erős fényforrással rendelkezik, és segítségével megfelelő nagyítással lehet a dobhártyát megvizsgálni, így észre lehet venni a szabad szemmel nehezen felfedezhető, rejtett dobhártya-perforációkat, átlukadásokat és más elváltozásokat. A mikroszkópot az orr vizsgálata során is lehet alkalmazni, de erre a célra alkalmasabb az új kezelő egység már említett, endoszkópos vizsgálatokat lehetővé tevő része.

A felújított szakrendelőbe új, kényelmes, kartámlával és láb-

tartóval felszerelt vizsgáló szék is került, amelyet több pozícióba lehet állítani. Automatikusan állítani lehet a magasságát, hátra lehet dönteni akár annyira,

Szabó Ádám munkáiban az audiológiai szakrendelőben

hogy a beteg fekdjön, illetve az adott vizsgálathoz megfelelő szögben el lehet fordítani az ülő részét. Mindez azt eredményezi, hogy a vizsgálat leegyszerűsödik, hiszen a beteg könnyen az orvos által megkívánt helyzetbe helyezhető. Dr. Tóth László hangsúlyozta, hogy sok esetben egyszerűbbé válik és szülői segítség nélkül is megoldha-

tó a gyermekek vizsgálata is az új széknek köszönhetően, ugyanis a rendelésben sokszor bizony köztudottan rettegő gyermekek néhány megnyugta-

ten "elhalkulnak" a külső zajok. Az új süketkabin – amelyben a betegek a vizsgálatok többsége alatt tartózkodnak – mindezen túl plusz hangszigetelő réteggel rendelkezik. Ez a réteg a nagy erősségű hangokat is megszüri, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy semmilyen külső háttérzaj nem hallható benne, a páciens csak a beépített hangszórókból, vagy a fejhallgatóból érkező, a vizsgálathoz tartozó hangokat észleli.

A vizsgálatok elvégzéséhez több komoly készülék vehető igénybe. A korábban is használt és nagyon jól bevált audiometer az új helyen is az egyik legfontosabb készülék. A beszédvizsgálatok lebonyolításához új CD-lejátszó áll rendelkezésre. Beszerzésre került egy nagy értékű multifrekvenciás tympanometer is, amely új, Fehérgyarmaton eddig nem végzett vizsgálatok lebonyolításának lehetőségét teremtette meg.

Az audiometer és a tympanometer is csatlakoztatva van a szakrendelő számítógépéhez, amin a speciális NOAH nevű program segítségével nyomon követhető, és kinyomtatható a beteg összes audiológiai vizsgálati lelete.

MEGKEZDŐDÖTT AZ ALLERGIA SZEZONJA

Az allergiás megbetegedések már-már népbetegségnek tekinthetők hazánkban, hiszen megbízható statisztikák szerint minden ötödik embert érintenek. Sok problémát okoznak az úgynevezett állandó allergének (például házipor atka, állati szőrök) is, ám a legnagyobb gondokat a növények pollenjeinek, mint szezonális allergéneknek a hatása váltja ki. A következőkben ez utóbbi problémával foglalkozunk.

A tavasz kezdete, a gyönyörű napsütés, a fák virágzása, amit annyira vártunk, sokaknak kellemetlen, a mindennapi életet nagyon megnehezítő tünetek okozója. Igaz, hogy a legfőbb, legrettegettebb allergén, a parlagfű pollenje csak augusztus második felétől található meg nagy koncentrációban a levegőben, ám más növények nem kevés embert már most komoly tüneteket váltanak ki.

Február közepétől virágzik a mogyoró, március végétől pe-

dig a nyír. Április közepén-végén kezdődik a pázsitfűfélék (angol perje, csomós ebér), illetve a lándzsás útifű virágzása. Ezeknek a növényeknek a pollenjei okozzák a legtöbb gondot a tavaszi időszakban. Az allergiás tünetek rendkívül kellemetlenek, az állandó tüsszentés, orrfolyás, könnyezés sokakat annyira kínozhat, hogy a mindennapi élet szokásos tenniva-

lót is majdhogynem képtelenek elvégezni.

Mit tehetnek azok az emberek, akiknél allergiás reakciókat váltanak ki a virágporok? Először is azt kell tisztázni, hogy pontosan melyik virág pollenje okozza a tüneteket. Ennek az úgynevezett Prick-tesztel történő meghatározására Fehérgyarmaton a Tüdőgondozó Intézetben van mód, ahol a beteg

gyógykezeléséről is dönt a pulmonológus szakorvos, de a tünetek ismeretében természetesen a fül-orr-gégész szakorvos is felírhat antiallergiás szereket. Gyermekek számára a gyermek pulmonológiai szakrendelésen végzik el a szükséges vizsgálatokat. Nemritkán szükség van több szakterület rendelésének felkeresésére is.

Az antiallergiás gyógyszerek hatékonyan csökkentik a kellemetlen tüneteket, biztosítják a páciens számára a normális életvitel lehetőségét. Fontos a gyógyszer adagolásának megfelelő beállítása és a rendszeres orvosi kontroll.

Lényeges tudnivaló, hogy azoknak az embereknek, akiknek már tudomása van arról, hogy allergiásak, célszerű az allergiát okozó növény virágzása előtt orvoshoz fordulni, és a gyógyszeres kezelést megkezdeni, így elkerülhető, hogy akár rövid ideig is szenvedjenek a kínzó tünetektől.

A betegség kiváltó okának megállapítása Prick-tesztel a fehérgyarmati Tüdőgondozó Intézetben

(korábbi felvétel)

BESZÁMOLÓ A JÓ HALLÁS ÉS TÜRELEM KLUBJA RENDEZVÉNYEIRŐL

Kórházunk szakembereinek előadásai a fehérgyarmati klubban

A tavalyi év végén Fehérgyarmaton megalakult *A jó hallás és türelem klubja*. Erről a fontos eseményről az *Impulzus* hasábjain is beszámoltunk. Az alábbiakban ismét örömmel szólunk a klubról, annak két, közelmúltban megtartott rendezvényéről. Az összejöveteleken kórházunk szakemberei is jelen voltak és előadásokat tartottak, valamint ezen túl is hasznos tanácsokkal segítették a nagyothalló embereket.

A február 22-én megtartott összejövetelen Szikszai Zoltánné, a klub elnöke köszön-

Szabó Ádámné a klub februári rendezvényén

tötte a megjelenteket, majd néhány fontos, elsősorban a tagfelvétellel kapcsolatos információt osztott meg a hallgatósággal. Ezután Erdélyi Tamás, a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége (SINOSZ) Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezetének elnöke vette át a szót, és további tájékoztatást adott a belépéssel, annak feltételeivel, az adminisztratív teendőikkel kapcsolatban.

A rendezvény következő részében rövid előadás, majd beszélgetés formájában Szabó Ádámné, a Szatmár-Beregi Kórház fehérgyarmati audiológiai asszisztense szolt a hallókészü-

léekkel kapcsolatos tudnivalókról. Hangsúlyozta az egyéni illesztékek alkalmazásának fontosságát, majd az illesztékek használatáról, tisztításáról beszélt. Szabó Ádámné kiemelte, hogy Fehérgyarmaton a teljesen megújult fül-orr-gége és audiológiai szakrendelőben immár minden elvárásnak meg tudnak felelni, a vizsgálatokat magas szinten képesek elvégezni. A témához kapcsolódva Erdélyi Tamás részletezte, hogy milyen készülékek vásárolhatók meg napjainkban Magyarországon, és ismertette, hogy az egyes készülékfajták milyen mértékű támogatás igénybe vételével szerezhetők be. Szó volt az analóg és a digitális hallókészülékekről, a megyei elnök esetelte ezek előnyeit és hátrányait.

A szociális ellátórendszer által nyújtható segítségről Nagyné Koncz Mariann logopédus – aki a fehérgyarmati Városi Szociális Központ berkein belül működő, fogyatékos személyeket segítő és támogató szolgálatot is irányítja – beszélt. Elhangzott, hogy az anyagi támogatás, a segélyek kiutalása elsősorban önkormányzati feladat. A fogyatékos személyeket segítő és támogató szolgálat ugyan esetenként sikerrel nyer el pénzügyi támogatást alapítványoktól, anyagi támogatást mégis kevésbé tud adni, sokkal inkább az ügyintézésben, a felvilágosításban tud segíteni. Lényeges tudnivalóként hangzott el, hogy a gyermekkorú hallássérülteknek nem kell fizetni a hallókészülékért. Ebben az életkorban a megfelelő hallókészülék viselésén túl az egyik legfontosabb feladat a járulékos problémák (például a beszédhibák) jelentkezésének megelőzése. Nagyné Koncz Mariann hangsúlyozta, hogy a Szatmár-Beregi Kórház mindkét telephelyén beindult logopédiai szakrendelésen sokat lehet tenni az említett járulékos problémák megelőzése, illetve kiküszöbölése érdekében.

Az összejövetel végéhez kö-

zeledve szó volt a szájról olvasásról, valamint a siketek jelnyelvének szerepéről a súlyosan

Nagyné Koncz Mariann logopédus

hallássérültek, illetve a siketek kommunikációjában. Elhangzott: nagy szükség van arra, hogy a közintézmények képzett jeltolmácsokat alkalmazzanak.

A jó hallás és türelem klubja március 22-én megtartott rendezvényén megjelent klubtagok nagy örömmel köszöntötték Mikesy Györgyöt, a SINOSZ országos elnökét és Simon Istvánnét, a SINOSZ Hajdú-Bihar Megyei Szervezetének titkárát.

Mikesy György mindenk

előtt örömet fejezte ki a fehérgyarmati klub megalakulásával kapcsolatban, és hangsúlyozta a sorstársak közötti, az érdekvérvényesítést célzó összefogás szükségességét, jelentőségét. A SINOSZ elnöke ezután részletesen beszélt a szövetség feladatairól. Elmondta, hogy a külföldi országos szervezetek, az európai szervezetek és a világszintű szervezet célkitűzéseivel hasonlóan a SINOSZ legfőbb feladata is a siketek és nagyothallók társadalomba való beilleszkedésének segítése, annak biztosítása, hogy a hallássérültek is úgy élhessenek, mint a többségi társadalom tagjai. Ennek érdekében segítik a tagok megfelelő hallókészülékhez jutását, illetve fő feladataik között tartják számon a szociális problémák kezelését, a hallásrehabilitáció elősegítését, a hallássérültek megfelelő minőségű oktatását, és fontos ifjúságpolitikai koncepciót is kidolgoztak.

A szövetség nagyon fontos a hallássérültek számára, hiszen ha nem létezne, a siketek és nagyothallók mástól nem, vagy csak nagyon ritkán kapnának segítséget gondjaik megoldásához. Azért is volt fontos a fehérgyarmati klub létrehozása, mert a helyi problémákat helyben lehet a legnagyobb sikerrel kezelni, megoldani. Bizonyított tény, hogy az önkormányzatoknál és más hivatalos szerveknél szerve-

A klubtagok egy csoportja

zetten sokkal több eredményt lehet elérni, mint magányosan küzdve. Mikesy György végezetül a jelbeszédről, mint a siketek életében nagyon fontos, sajátos kommunikációs formáról beszélt. (Ő maga is jeltolmács közreműködésével tartotta előadását.)

A rendezvényen ezúttal, dr. Szele Ildikó, a Szatmár-Beregi Kórház vásárosnaményi fül-orr-gége és audiológiai szakrendelésén dolgozó főorvos volt az intézményünkben meghívott egyik vendég.

Dr. Szele Ildikó részletesen szólt a hallásromlásról, a kezelés lehetőségeiről, és elmondta, hogy kollegáival együttműködve az intézményben a nagyothallóknak képesek segíteni, a siketeknek sajnos nem.

Hangsúlyozta, hogy nagyon fontos a betegnek a hallásromlás első jeleinek észlelésekor azonnal orvoshoz fordulni, mert a korai stádiumban még igen jók a gyógykezelési lehetőségek, míg később, amikor már előrehaladott a hallásromlás, a terápia lehetőségei sokkal korlátozottabbak. Sokszor jó eredmény érhető el gyógyszeres kezeléssel, illetve műtéttel, ám ha ezekkel nem érhető el a várt javulás, akkor hallókészüléket kell a betegnek viselnie. Elhangzott, hogy a mindennapi normális életvitel lehetőségét megteremtő hallókészüléket hazánkban sokan nem viselik, mert szégyellik. Sajnos kétségtelenül igaz, hogy Magyarországon a hallásromláshoz, mint betegséghez a társadalom hozzáállása nem megfelelő. Sokszor még ma is gúnyolódások, rossz ízű viccek tárgya a halláskárosult ember, aki hallókészüléket visel. Ez értelmetlen, hiszen ez a segédeszköz semmivel sem feltűnőbb, mint például a szemüveg, és a szemüveges emberek mégsem válnak a "jópofa" tréfák áldozatává... Hozzá kell tenni, hogy a fejlett országokban a hallókészülékesek sem. Reméljük, hogy ez nálunk is hamarosan így lesz.

Az előadás következő részében a főorvos asszony részletesen beszélt a hallókészülékekről, azok fajtáiról, működési elvéről. Összehasonlította a hagyományos és a legmodernebb készülékeket, ismertette az előnyöket és a hátrányokat. Elhangzott, hogy a modern hallókészülékek már képesek átkapcsolni

A márciusi rendezvényen dr. Szele Ildikó is előadást tartott. A képen balról jobbra: Erdélyi Tamás, dr. Szele Ildikó, Szikszai Zoltánné és Mikesy György

attól függően, hogy a viselőjük milyen környezetben van. Ezek

a készülékek másként erősítik az emberi hangokat zajos kör-

Gergely Endréné a hallókészülékekkel kapcsolatos fontos tudnivalókról szólt, és személyes tanácsadást is vállalt

A jó hallás és türelem klubja, mint a hallássérültek érdekvédelmi és segítő szervezete minden hónap utolsó pénteki napján tartja összejöveteleit a fehérgyarmati Művelődési Ház emeleti termében.

A tervezett programokról és a pontos dátumokról a klub hivatali helyiségében Szikszai Zoltánné városi elnök készséggel ad bővebb tájékoztatást. Ugyancsak a hivatali helyiségben történik a tagsággal kapcsolatos ügyintézés, valamint itt van lehetőség személyes segítség, és tanácsok kérésére is.

Cím: 4900 Fehérgyarmat, Bessenyei u. 2. (volt MHSZ iroda)

Telefon: (06-44)-362-416

Ügyfélfogadás: minden kedden 9 és 12 óra között

nyezetben, utcán, másként ahol több ember beszél és megint másként csendes környezetben, ahol például egy beszélgető partnere van a hallókészülékes embernek. (Az általánosan használt, régebbi készülékekkel az a probléma, hogy minden hangot felerősítenek, így a környezeti zajokat is, ami használatukat kellemetlenné teszi a viselő számára.) Dr. Szele Ildikó kiemelte, hogy bármilyen készüléket kezd el viselni a hallássérült ember, azt meg kell szoknia, hiszen a készülék sohasem képes a korábbi hallásélmény tökéletes visszaadására. A megszokás ideje alatt és később is az esetleges gondok jelentkezésekor, illetve a karbantartással, elemcserével összefüggő kérdésekben sokat segíthet az audiológiai asszisztens. A Szatmár-Beregi Kórházban Fehérgyarmaton és Vásárosnaményban is modern, minden igényt kielégítően felszerelt audiológiai szakrendelő működik képzett asszisztensekkel, ám a hallókészülékeket csak Vásárosnaményban lehet megkapni.

Az előadás után Erdélyi Tamás részletesen szólt a TB által a hallókészülékek, valamint a kiegészítők árához nyújtott támogatásokról, majd a speciális jelzőeszközökről (fényjelző adó ébresztőóra, lakáscsengőhöz is kapcsolható fényjelző, babaágy mellett alkalmazható hangérzékelő és fényjelző adó készülék stb.) beszélt.

A rendezvényen jelen volt Gergely Endréné vásárosnaményi audiológiai asszisztens, aki az előadások elhangzása után a hozzá forduló klubtagoknak segített a hallókészülékeket beállítani, személyre szabott tanácsokat adott a készülékek helyes használatával kapcsolatban, megvizsgálta az illesztékeket, és ha szükségesnek látta, javasolta azok új egyéni illesztékre cserélését, amelyhez természetesen felajánlotta a segítséget.

A megjelentek mindkét összejövetel végén feltehetők a saját problémáikkal, az igényelhető támogatási formákkal kapcsolatos kérdéseiket, amelyekre az egészségügyben dolgozó szakemberektől, valamint a szervezet helyi, megyei és országos vezetőitől érdemi, megnyugtató válaszokat kaptak.

KEDVEZŐ VÁLTOZÁSOK A TENISZ KLUB ÉLETÉBEN

Új tenispályák épülnek Fehérgyarmaton

Akik a közelmúltban jártak a Szatmár-Beregi Kórház tőszomszédságában található fehérgyarmati tenispályák környékén, azok azt tapasztalhatták, hogy ott jelenleg komoly munkálatok zajlanak. Ezekről a munkákról, valamint a Tenisz Klub életében bekövetkezett kedvező változásokról nyilatkozott lapunknak dr. Muzsai Jenő, kórházunk belgyógyász adjunktusa, a Tenisz Klub gazdasági vezetője.

Dr. Muzsai Jenő beszélgetésünk elején örömmel számolt be arról, hogy a Tenisz Klub férfi csapata 2001. őszén feljutott az I. osztályba. Emellett komoly eredményeket sikerült elérni az amatőr teniszélet területén is. Elindult az utánpótlás-nevelés, de ennek, valamint a tömegsport jelleg kiterjesztésének gátja, hogy jelenleg csak három salakpálya van Fehérgyarmaton. Az elmúlt évben a sikeres toborzásnak köszönhetően hatvan-négy gyermek jelezte, hogy szeretne teniszezni. Közülük sajnos nagyon kevesen, csak a kitarotán várakozók jutottak pályára, mivel az I. osztályú csapat és a III. osztályú tartalékcsoport játékosainak edzése és az amatőr klubtagok teniszideje a pályák szinte teljes kihasználtságát jelentette.

Szükségessé vált tehát újabb pályák építése, hogy ki lehessen elégíteni a sportolni vágyó, egészséges életmódot folytató szándékozó fiatalok, illetve idősebbek igényeit. Az új pályák megépítését indokolja az is, hogy az előrejelzések szerint 2003-tól a Tenisz Szövetség elő fogja írni, hogy az I. osztályú versenyek hat pá-

lyán történjenek, s hogy minden csapatnak legyen – mint például a labdarúgásban, vagy a kézilabdában – ifjúsági csapata. Mindezek elengedhetlenné tették az új pályák építésének elkezdését. Ehhez azonban "területi áldozatot" kellett hozni. Szerencsére a Megyei Önkormányzat

segítőkézsnek bizonyult és átgondoltan, mindent figyelembe véve döntött a kezelésében lévő, jelenleg a Szatmár-Beregi Kórház parkjának részét képező, két pálya megépítését lehetővé tevő terület átadásáról a Tenisz Klubnak. A kórház vezetése bizonyos megszorításokkal ugyan, de szintén támogatta a döntést. A Tenisz Klub a területért az edzések és versenyek idején túl az egyik új pályát ingyen a teniszze-

ni vágyó kórházi dolgozók rendelkezésére fogja bocsátani.

Az új tenispályák helyén sajnos kilenc nem védett fa volt, zömében beteg fák, amelyeket ki kellett vágni. Az új pályák helyén

Dr. Muzsai Jenő

lően lehessen kialakítani. Dr. Muzsai Jenő hangsúlyozta, hogy a Tenisz Klub tagjai, csakúgy, mint minden más jó érzésű ember is, sajnálták, hogy a fákat ki kell vágni, és természetesen vállalták, hogy a pályák környezetét újra parkosítsák, éspedig úgy, hogy az elültetett fák szépen illeszkedjenek környezetükhöz és pótolni, sőt meghaladni legyenek képesek a kivágott fák oxigénképzését. A parkosítás egy része lapzártánkig már megtörtént, a majdani új pályákat sze-

gélyező két sor fenyőfa elültetésére került sor. A továbbiakban a parkosítás folytatódni fog más, gyorsan növekvő fák ültetésével. A klub a későbbiekben a kórház szakembereivel egyeztetve padok kihelyezését is tervezi olyan helyekre, ahol pihenni is lehet, de ahonnan a teniszmérkőzések is láthatók.

A pályák végleges kialakítása és környezetük teljes rendbetétele május végéig befejeződik. A Tenisz Klub ekkor tervezi megrendezni az egészségügyi dolgozók hagyományos dr. Cseb Zoltán-emlékversenyét, amelyre a kórház vezetőit és teniszt kedvelő dolgozóit is meg fogják hívni. Ezen a versenyen rendszerint 60-80 orvos vesz részt jellemzően a közeli megyékből, de tavalyelőtt például a mosonmagyaróvári kórház főigazgatója is itt volt, ami jelzi a torna jó hírét. Természetesen ezen torna mellett is nagyon sok és komoly verseny lesz Fehérgyarmaton megrendezve.

A város számára már eddig is sok dicsőséget szerző Tenisz Klub tovább erősödött és jelenleg igen komoly játékosállománnyal rendelkezik. Itt játszik például az a Krocskó József, aki többszörös magyar

Az új tenispályák helyének szabadá tétele érdekében több, főként öreg és beteg fát kellett kivágni

Aranyosi László és dr. Muzsai Jenő faültetés közben

bajnok, és néhány évvel ezelőtt azt a *Mark Philippoussis* verte meg a Davis Kupában, aki az ausztrálok egyik legnagyobb játékosa. Krocskó József jelenléte remélhetőleg közönségvonzó lesz, ám a klub vezetése nem elsősorban ezért, hanem azért tartotta fontosnak idecsábítani őt, mert

tőle a fiatalok rengeteget tanulhatnak. Krocskó mellett itt fog játszani két kiváló pécsi teniszező, *Gyenis Máté*, a magyar ranglista 15. helyezettje és *Varga Gábor*, a magyar ranglista 24. helyezettje. Az első osztályba való feljutásban elévülhetetlen érdemeket szerző *Dajka László* sajnos idén

nem játszik Fehérgyarmaton, viszont a helyi játékosok közül mindenki itt maradt.

Az I. osztályú csapat oszlopos tagja *Lőrinczi János*, kórházunk fiatal közgazdásza, a III. osztályú csapatban pedig *dr. Tóth László* fül-orr-gégész főorvostól vár jó eredményeket *dr. Muzsai Jenő*, és nem utolsósorban önmagától, hiszen ő is a III. osztályú csapat tagja.

Kórházunk belgyógyász adjunktusa végezetül elmondta, hogy az új klubház átadása is rövid időn belül esedékessé válik, jelenleg az épület körülbelül 90%-os készütségi szinten van. Néhány kisebb hátralevő szakmunka és a berendezés után a *dr. Cseh Zoltán* emlékversenyig, vagy éppen ezzel a tornával egy időben hivatalosan is átadásra kerülhet az új klubház.

Az új klubház a tenispályák szomszédságában

A FEHÉRGYARMATI TENISZ KLUB I. OSZTÁLYÚ CSAPATÁNAK TAGJAI

Gyenis Máté
Varga Gábor
Krocskó József
Berkó Ervin
Grigoras Dimitro
Mihalka Attila
Falcsik József
Lőrinczi János
Bihari Sándor
Dr. Zámboi Tibor

A FEHÉRGYARMATI TENISZ KLUB III. OSZTÁLYÚ CSAPATÁNAK TAGJAI

Bihari Sándor
Ifj. Aranyosi László
Dr. Zámboi Tibor
Falcsik József
Péter Zsolt
Horváth Dénes
Kálnoky Attila
Dr. Tóth László
Dr. Muzsai Jenő
Ungureanu Adrian

FELHÍVÁS

A Tenisz Klub vezetősége ezúton is értesíti a tenisz iránt kedvet érző embereket, hogy akik szeretnének a klub tagjainak sorába lépni, ezt most megtehetik. Ehhez csak annyit kell tenni, hogy felkeresik bármelyik klubtagot, vagy a vezetőség bármely tagját, akik a belépés feltételeiről bővebb tájékoztatást adnak.

Ezúton kérjük továbbá, hogy aki bármilyen segítséget tud nyújtani a klubnak, szintén jelentkezzen az általa ismert klubtagoknál, vagy vezetőségi tagoknál. Minden segítséget, akár a pályák kialakításával kapcsolatos fizikai aktivitást is örömmel fogadunk és megköszönünk.

A Tenisz Klub vezetése

A FEHÉRGYARMATI TENISZ KLUB VEZETŐSÉGÉNEK TAGJAI

Elnök: **Aranyosi László**,
az Elpumps Kft. tulajdonosa
és igazgatója

Szakosztályvezető: **Dr. Zámboi Tibor**
ügyész

Gazdasági vezető: **Dr. Muzsai Jenő**
belgyógyász adjunktus

Vezetőségi tagok: **Dr. Kovács Viktor**
sebész főorvos

Pacza Mihály,
a FIPKERSZ Kft. igazgatója

Balogh János,
a Balogh Üzletház tulajdonosa
és igazgatója

Kiss Pál,
a FEVILL ELECTRIC Kft. tulajdonosa
és igazgatója

A Szatmár-Beregi Kórház szakdolgozói közül egyre többen vesznek részt magasabb szintű képzést adó képzéseken. Kovácsné Ujbelyi Sarolta, kórházunk gyermekosztályának munkatársa jelenleg diplomás ápoló hallgató. Előző lapszámunkban a tanulmányai során készített egyik dolgozatának első részét közöltük. Az alábbiakban ennek a dolgozatnak a folytatását adjuk közre.

AZ ÁPOLÁS RÖVID TÖRTÉNETE

Korai civilizációk népei körében fellelhető betegápolás II.

Írott emlékeinkben igen kevés utalás található az ápolásra. Azonban, ha a korai civilizációk népeinek életszínvonalára, higiénés berendezéseikre, építészetük fejlettségére, az oktatás, a kultúra, az orvoslás színvonalára gondolunk, meglehetősen valószínű, hogy az ápolók nem csupán jelen voltak, hanem bizonyos formában "képzést" is kaptak, hogy az általuk végzendő munkára felkészítsék őket.

Az ókori görög orvostudomány

A görögök valószínűleg az indiaiak elképzeléseit vitték tovább a 4 testnedven alapuló elmélettel. Ők is hittek az egyensúlyban, feltételezéseik szerint ez tartja fenn az egészséget. A nedveket 4 elemmel hozták összefüggésbe, továbbá kapcsolatot feltételeztek a nedvek és bizonyos testrészek között is.

Nedvek	Elemek	Minőségek	Testrészek
vér	levegő	meleg-nedves	érrendszer
nyálka	víz	hideg-nedves	agy
sárga epe	tűz	meleg-száraz	máj
fekete epe	föld	hideg-száraz	lép

Korunk orvosi etikájának egyik pillére a hippokratészi eskü, amelyet feltehetően attól követeltek meg, aki felvételt nyert a Kósz szigetén működő iskolába. Az orvosok nem győzték hangsúlyozni a tisztaságot. Betegeiket alaposan kikérdezték a tünetekről, életükről, környezetükről. Növényi és állati eredetű anyagokat használtak a seb-ellátásra. Továbbá ecetet és bort antiszeptikus tulajdonságuk miatt. Gyakorolták a hallgatóság módszerét. Felismerték, hogy a gyógyászatban szerepe van a lelki tényezőnek is. Ha más lehetőség már nem volt, szívesen ajánlották fel a betegeknek, hogy keressék fel az orvosok istenének, Aszklepiosznak, vagy leányainak, Hygieiának (egészség) és Panakeának (gyógyulás) valamelyik templomát. Megágyaztak maguknak a megszentelt csarnokban, ahol Aszklepiosznak meg kellett jelennie, amíg aludtak, hogy álombéli gyógyszert kapjanak tőle, vagy akár álombéli műtétet hajtson végre rajtuk.

A régi Róma

Itt tovább élnek a görög hagyományok. Ennek oka az, hogy i. e. 293-ban pestis támadta meg Rómát, és a görög istentől, Aszklepiosztól várták a segítséget. Az istent kígyó formájában át is hozzák Itáliába, és amint közelítettek Róma felé, a kígyó a Tiberis egyik szigetére úszott. Ott templomot építenek, és a pestis megszűnik. Ettől az időponttól számítható a görög orvostudomány elfogadása Rómában. Itt iskolákat alapítanak, és Corpus Hippocraticum elvei alapján működtek.

Később az orvosi tevékenységet engedélyhez kötötték. Az orvosnők inkább női betegségekkel foglalkoztak. A bábák igen nagy segítséget nyújtottak a szülés előtti, közbeni és utáni ellátásban. Valamennyi orvos növényi eredetű szereket használt. A sebészet és a közegészségügy területén is nagyfokú volt a haladás. 200 különböző orvosi műszert használtak, például hüvelytükröt is. A higiéné és a közegészségügy haladását mutatják a latrinák. Vízvezetékben jutott el a lakossághoz az ivóvíz. Fürdők épültek, amelyeket több ember vehetett igénybe. A tudós Marcus Antonius Varro (i. e. 116-28) feltételezte, hogy a betegségeket csírák okozzák, ezért óvatosságot ajánlott a mocsaras vidékek közelében, ahol a szúnyogok tenyésznek, "mert ott bizonyos, szemmel láthatatlan, apró élőlények fejlődnek, amelyek a levegőben libegve bejutnak a szervezetbe szájon át és orron át, hogy súlyos megbetegedéseket idézzenek elő."

A jól képzett orvosnak ismernie kellett a De Medicina című (8 kötetes) könyvet. Ezt a jó tudású Cornelius Celsus állította össze. Jól ismerte a különbséget a friss seb és a rossz gyógyhajlamú fekély között. Tudta, hogyan kell leszorítani az ereket a vérzés megelőzésére. Bonyolult sebészeti műtéteket ír le, de utal plasztikai beavatkozásokra

is. Ami azonban a legfontosabb, ő volt az első, aki a heveny gyulladás 4 tünetét leírta ("vörös elszíneződés és duzzanat meleg tapintattal és fájdalommal"). Galenus a gyógynövényeket írja le, valamint természetkutató volt.

Ápolás a kereszténység első századaiban

Az ókori orvosok aggodalom nélkül megtagadták az orvosi segítséget a gyógyíthatatlan betegektől. A pogány orvosok elmenekültek a járvány idején. A kereszténység azonban senkit sem hagyott magára. A kereszténység új szelleme – felebaráti szeretetről szóló tan –, amely az emberi méltóság felismerésén alapul. Felkarolta a szegényeket és a betegeket. Ez a papság és püspök feladata volt. A diakónusok és a diakonisszák csak segítő szolgáló és végrehajtó feladatokat láttak el. A későbbiekben a férfi diakónusok mellett női diakónusokat vagy diakonisszákat is megtaláljuk. Ez az intézmény az özvegyekre lett alapítva. Közülük válogatta ki a püspök a diakonisszákat. Feladatuk a szegénygondozás, amely a betegápolást is magába foglalja. Szerinte az a kívánatos, hogy a diakonissza legalább 60 éves legyen és ne legyenek rokonai. A kereszténység jótékonyága, lelki ismeretességgel "hadat üzent" a pogány államoknak. Ezt követően 3 évszázados keresztényüldözés következett. Ebben az időben nemcsak lelki vigaszt, testi ápolást, hanem orvosi ellátást is kaptak a rászoruló. Mivel pogány orvoshoz nem fordulhattak, ezért a papság közül egyesek elsajátították az orvoslás tudományát is. Ugyanakkor e kor jellemzője a keresztény összetartozás. Minden keresztényház szállás volt az utasok részére, ápolóhely a betegek számára.

A szegénygondozás miatt kialakultak a szállóhelyek (hospicium) és kórházak (hospitale). Később majdnem minden városban építettek kórházakat a betegek és szegények számára. A meglévő kórházak mellett új jelenségként a kolostori étellel találkozunk. Az ápolók a kolostori rend és fegyelem alatt szolgálva a betegeknek, nyomorékoknak, vakoknak, szerencsétleneknek és az árváknak gondos ápolást nyújtottak.

A kolostorok igyekeztek pótolni a népvándorlás vihariban elpusztult javakat: az ínségben segítyt, háborús időszakban menedéket, az elnyomásban védelmet nyújtottak. A kolostorok és az azokban folytatott szellemi élet az ókortól a középkorba való átmenet idején jelentőségre tettek szert.

Kovácsné Ujhelyi Sarolta
diplomás ápoló hallgató
II. évfolyam

ÜNNEPI MEGEMLÉKEZÉS MÁRCIUS 15-ÉN

Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc tiszteletére rendezett fehérgyarmati ünnepségen a hagyományokhoz méltó módon emlékeztek meg a város lakói a szabadsággért küzdő hősekről.

A városi ünnepségen *Pálur László*, a Zalka Máté Gimnázium igazgatója mondott beszédet. A megemlékezés további részében a Zalka Máté Gimnázium tanulóinak "Hazádnak rendületlenül..." című ünnepi emlékműsorát követte megkülönböztetett figyelemmel a Művelődési Ház nagytermében helyet foglaló közönség.

Az ünnepség után a megjelentek a megemlékezés záróakkordjaként a Kossuth parkban levő emlékműnél helyezték el koszorúikat a Bárdos Lajos Általános és Művészeti Iskola fúvószenekarának közreműködése, méltóságos, az ünnephez illő zenéje mellett.

A Szatmár-Beregi Kórház munkatársai nevében *dr. Vadász Mária*, az intézmény főigazgatója és *dr. Esze Tamás* szülész-nőgyógyász adjunktus, képviselőtestületi tag helyezte el koszorút az 1848-49-ben a szabadságért küzdő hősök emléke előtt tisztelegve.

HALANDÓK ÉS HALHATATLANOK

Anekdóták híres orvosokról, tudósokról

BIZTOS JEL

Hauck professzornak, a berlini bábaképző egykori igazgatójának volt egy újjazdag asszonybetege, aki mániákusan játszott az előkelőt. Ehhez a mániához tartozott, hogy társaságban előszeretettel beszélt franciául, holott életében nem mozdult ki Berlinből.

Amikor első gyermekét várta, szintén Hauck professzort hívta a lakására, és természetesen jóval korábban küldött érte, mint szükséges lett volna. De azért mire a tanár megérkezett, már felverte a házat hangos jajszávával.

- Ah, malheureuse que je suis! - sivította ékes franciasággal. - Je me meus!

Hauck fülelt egy darabig az ajtónál, aztán nyugodtan beült a szalonba, ahol egy tálcára készítve már várta bizarr összeállítású kedvenc itala: a kamillateával hígított pezsgó, és mintha a jajgatás mit se hatna rá, lassú élvezettel iszogatni kezdett.

- Legalább nézzen be a feleségemhez! - tördelte kezét a férj. - Bármelyik percben itt lehet a gyerek!

- Még nincs itt az ideje! - válaszolt Hauck egy újabb kortyot hörpintve, s komótosan hátradőlt a széken.

Eltelt egy óra, aztán még egy.

- Je me meus! - üvöltött az asszony. - Miséricorde!

A professzor felfigyelt, és a fejét ingatta.

- Még mindig nincs itt az ideje!

Egy újabb jajszóra azonban sietve felugrott, hogy bemo-sakodjon.

- Kezd komolyodni a helyzet, - szólt oda a férjnek. - Ez már igazi szülőfájás volt. - S szabályos időn belül valóban megszületett a gyerek.

- Honnan tudta a szomszéd szobából megítélni, hogy melyik az igazi szülőfájás, és melyik nem? - kérdezte a férj, amikor már túl voltak mindenen.

A doktor elmosolyodott.

- Amíg önagsága franciául jajgatott, tudtam, hogy nincs mitől tartanom. - Az igazi szülőfájás jele az volt, amikor először jajdult fel saját anyanyelvén.

A TUDÓS FEGYVERE

Pasteur lakására egyszer bekopogtatott két jólfésült úr, hogy egy a tudós férfiú által megsértett arisztokrata párbajkihívását tolmácsolja.

- A kihívást elfogadom! - állt fel szertartásosan Pasteur. - Minthogy kihívott félként jogomban áll megválasztani a fegyvernemet, ím hallják feltételeimet! Látják azt az asztalt? Két lombik áll rajta. Az egyikben pestisbaktériumok vannak, a másik tiszta vízzel van teli. Ha megbízójuk az általa választott lombik tartalmát megissza, én vállalom, hogy kiiszom a másikat.

Hogy, hogy nem, a párbaj elmaradt.

ÁRVERÉSRE BOCSÁTOTT VIZELET

Világhírű hazánkfia, Selye János, "a legkegyelmesebb VI. György király uralkodása alatt" kísérleti célra vizeletet hozott az Egyesült Államokból Kanadába.

Speciális betegségben szenvedő ember vizeletéről volt szó, amelynek repülőgépen kellett megérkeznie.

"Álomtól a felfedezésig" című könyvében így írja le a kalandos történetet:

Egyik munkatársam ment ki a géphez, én pedig a laboratóriumban készenlétben vártam, hogy azonnal megvizsgálhassam az anyagot, mielőtt beállna a legcsekélyebb bomlás.

Virrasztásom közben megszólal a telefon: asszisztensem kétségbeesetten közli a repülőtérről, hogy a vámisztviselők nem engedhetik be a vizeletet. Megkérdeztem, miért? Azért, mert ez a cikk nem szerepel Ófelsége Vámkönyvének listáin sem a vámmentes, sem a vámköteles áruk között, nem lehet tehát beengedni. Feldühödve az ostoba bürokrácián, megkértem dékánunkat, magyarázza meg hivatalos levélben az ország legfőbb vámhatóságainak, hogy az alap kutatásban olykor szükségünk van olyan cikkekre, amelyek az emberek szemében esetleg furcsának tűnnek...

Néhány nap múlva megkaptuk a választ, amelyben közölték, hogy a szövetségi hatóságok természetesen gondoltak az ilyen esetekre; csak a repülőtéren tapasztalatlan vámisztviselője nem tudta, hol keresse a cikket a könyvben. Tudniillik ott szerepel a vámmentes áruk listáján, ahol is a "használt személyes tárgyak" megjelölésű kategória egyértelműen magában foglalja.

Ezzel rendben is lett volna a dolog, csak hogy a szállítmány azóta rég bomlásnak indult, tehát nem hoztam el. A rákövetkező napokban egyre több sürgető telefont kaptunk a repülőtérről: könyörögtek, vigyük el az árut, amely nyilván kezdett kellemetlenül viselkedni. Kisujjamat sem mozdítottam, mert már nem érdekelt a dolog. Végül a postás nyomtatott értesítést hozott... a nyomtatott szöveg pedig a következőképpen hangzott: "Amennyiben ezen értesítés kézhezvételétől számított öt (5) napon belül át nem veszi a fent említett árut, a szállítmányt felnyitjuk, és tartalmát nyilvános árverésen értékesítjük."

A NYELV

Balassa János, a híres sebészprofesszor, nem szerette, ha páciensei sokat beszéltek.

Egyszer egy fiatal hölgy kért tőle orvosi tanácsot, de amellett annyit fecsegett, hogy a tudós szóhoz sem tudott jutni.

Balassa végre közbevágt:

- Kérem, mutassa a nyelvét!

A hölgy engedelmesskedik; kiölti a nyelvecskét.

- És most tartsa így, míg én magamat kibeszéltem.

(Forrás: Kun Erzsébet: Mosolygó medicina)

NŐNAPI RENDEZVÉNYEK

NŐNAPI MEGEMLÉKEZÉS A MENOPAUSA KLUBBAN

A Szatmár-Beregi Kórház Menopausa Klubjának március 5-én megtartott összejövetelét dr. Szőke József, intézményünk szülész-nőgyógyászati osztályának osztályvezető főorvosa nyitotta meg; a megjelent klubtagokat kedves szavakkal köszöntötte, a jeles nap kapcsán szólt a nők, az asszonyok áldozatvállalásáról, a férfiak részé-

ről a nők megbecsülésének nem csupán egy napra szülő szűkességéről. A klubtagok meghatottan fogadták a szívhez szóló gondolatokat, majd a közelgő József napra való tekintettel felköszöntötték a klub sikeres működéséért sokat fáradozó szülész-nőgyógyász főorvost.

A klub ülésén rövid időre megjelent Medgyessy Péter mi-

niszterelnök-jelölt és Kapolyi László országgyűlési képviselő-jelölt, akik a városi rendezvényt követően látogatták meg az intézményünkben működő klubot. Medgyessy Péter hangsúlyozottan politikamentes beszédében saját családja nőtagjairól, majd általánosan a nőknek a családban és a társadalmi életben betöltött szerepéről szólt. Dr. Kapolyi László egy televíziót ajándékozott a klubnak, majd a politikusok és a jelen levő férfiak egy-egy szál vörös rózsát

nyújtottak át a Menopausa Klub tagjainak.

A márciusi rendezvény következő, záró részében a kultúra vette át a főszerepet. A deszka szálkái című, nemrég megjelent, színházi történeteket, anekdotákat tartalmazó könyvről beszélt Bodnár István, a mű szerkesztője, majd Hetey László és Szabó Tünde, a nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház művészei olvastak fel néhányat a kötet általi jegyzett írásaiból.

A Menopausa Klub tagjainak köszöntése a nőnap alkalmából

Szabó Tünde, Hetey László és Bodnár István a klub nőnapra összejövetelén

Nőnapra rendezvény kórházunk szakszervezeti tagjainak

Az Egészségügyben Dolgozók Demokratikus Szakszervezete (EDDSz) fehérgyarmati alapszervezetének közelmúltban megválasztott elnöke, dr.

Kovács Viktor sebész főorvos március 8-án délután a Szatmár-Beregi Kórház könyvtár- és konferenciatermében köszöntötte kórházunk nődolgozóit. Dr. Kovács Viktor ünnepi beszédében részletesen szólt a nők helyzetéről, a sajnos még ma is tapasztalható hátrányos megkülönböztetésről, az "egyenlő munkáért egyenlő bért" alapelvekre vonatkozó be nem tartásáról. A szakszervezet helyi elnöke elismerte, hogy az elmúlt években tapasztalhatóak voltak kedvező változások a nők helyzetében és megítélésében, ám hangsúlyozta, hogy további erőfeszítésekre van szükség annak érdekében, hogy a nők társadalmi megbecsülése a jogosan elvárt magas szintre emelkedjék. Dr. Kovács Viktor szólt a nők családban betöltött fontos szerepéről, az asszonyok családát összetartó erejéről.

Az összejövetel következő részében a szakszervezettel kapcsolatos aktuális hírekről, tud-

nivalókról kaptak tájékoztatást a megjelentek. Szó volt a munkabérek emelkedéséről, a minimálbér-emelés kedvező hatásairól, ám arról is, hogy ez az emelés bérfeszültséget is generált, mivel a felsőbb jövedelmi kategóriákba tartozók fizetése nem emelkedett hasonlóan jelentősen.

A szakszervezet elnöke felhívta a figyelmet a tagok által igénybe vehető, kedvező áron elérhe-

tő üdülési lehetőségekre is.

A nőnapra rendezvény záróakkordjaként a jelen levők egy-egy szál virágot vehettek át dr. Kovács Viktortól, illetve mindenki kapott egy vásárlási utalványt is. Azoknak a szakszervezeti tagoknak, akik erre a rövid időre sem jöhettek el a betegek mellől, munkatársaik vitték el a virágot, az utalványt pedig később vehették át.

Dr. Kovács Viktor

Az nőnapra megemlékezés végén a megjelentek egy-egy szál virágot vehettek át

MOZAIK MOZAIK MOZAIK MOZAIK

„SEGÍTS, HOGY MI IS SEGÍTHESSÜNK!”

VÉRADÁS TERVEZETEK

Fehérgyarmat és környéke

- április 10. **Tiszakóród** – Tiszacsécse
április 16. **Intézeti véradás** a fehérgyarmati középiskolai tanárok és diákok részére I.
április 17. Milota
április 23. **Intézeti véradás** a fehérgyarmati középiskolai tanárok és diákok részére II.
április 24. **Botpalád** – Kispalád

Vásárosnamény és környéke

- április 11. Csaroda – Tákos
április 15. Beregsurány – Gelénes
április 25. Vásárosnamény – városi véradás

A lakosság és a munkahelyek igényeinek megfelelően a program változhat.

ADJ VÉRT! ÉLETET ADSZ!

JUBILEUMI JUTALOM

A Szatmár-Beregi Kórház dolgozói közül március hónapban *Kupai Ferenc* vehetett át jubileumi jutalmat. Munkatársunk – aki korábban festőként végezte munkáját, jelenleg pedig parkfenntartóként dolgozik Fehérgyarmaton – 30 éves, folyamatosan magas színvonalú munkájáért részesült az elismerésben.

A kórház valamennyi munkatársa nevében ezúton is gratulálunk neki, további munkájához pedig sok sikert és jó egészséget kívánunk!

VICCEK

– Doktor úr, segítem rajtam! – mondja egy hölgy a nőgyógyász magánrendelésén. – Nekem sohasem elég!

– Rendben van – veszi kezébe az előjegyzési naptárt az orvos. – Előre megmondom, nem lesz olcsó! Nálam egy óra tízezer forint.

– És mibe kerülne egy egész éjszaka?

Az orvos azt mondja az egyik beteg feleségének:

– Meg kell önnek mondanom, hogy az ön férje már soba többé nem dolgozhat, de ezt egyelőre ne közölje vele...

– Miért ne, doktor úr? Legalább jobb lesz a bangulata...

– Mit mond a drogos kacsá?

– Mák, mák!

– Miért hagytad ott a régi fogorvosodat?

– Észrevettem, hogy amikor ki akarta húzni a borosüveg dugóját, a dugó nem jött ki, hanem beletörtött.

Amint megkapja a fogbúzársról a számlát, a bölgy azonnal reklamál az orvosnál:

– Ezt a fogamat háromszor annyiért búzta ki, mint az előző!

– Valóban – válaszolja a fogorvos. – Mert annyira sívalkodott, hogy közben két várakozó beteg elmenekült.

Hacsek a fürdőkádban ül és dühöng:
– Ez az orvos is jól kitolt velem! Azt mondta, naponta háromszor tíz csepvet vegyek be meleg vízben...

Az iskolafogászon így szól az orvos Pistikéhez:

– A fogaid rendben vannak, fiacskám, csak a rágógumidat kellene egyszer már kicserélni!

TUDOMÁNYOS HÍREK

Nem a fogzás okozza a csecsemőpanaszokat

Ausztrál kutatók cáfolták azt a közkeletű vélekedést, amely szerint a csecsemők fogzása összefüggésbe hozható olyan tünetekkel, mint a láz, a hasmenés, vagy a hányás. A kutatók hosszas vizsgálódás után megállapították: az első fogak megjelenése és az említett tünetek között sem ok-okozati, sem időbeli kapcsolat nincs. A felfedezés azért lehet fontos, mert a tévesen a fogzásnak tulajdonított panaszok mögött esetenként komoly betegség is állhat.

A cigaretta-rágó segíti a rászokást?

Aki gyermekként cigaretta formájú rágógumit vagy csokoládét fogyasztott, később egyszerűbben szokik rá a valódi cigarettára – derül ki a *British Medical Journal* tanulmányából. A vizsgálatot végző brit kutatók – többek közt reklám- és cigarettapiari felfedezéseket is áttanulmányozva – megállapították, hogy a cigarettapiar együttműködött az édességgyártókkal későbbi "ügyfelei" beszerzésére. A már eddig is vélelmezett hatás miatt több országban be is tiltották az ilyen édességek forgalmazását.

Szívhalál

A kilencvenes években jelentősen nőtt a szívhalál aránya a fiatal amerikaiak körében. Egy nemrég közzétett felmérés szerint a növekedés elérte a tíz százalékot. 1996-ban például háromezer 15 és 35 év közötti amerikai halt meg szívroham következtében, míg 1989-ben ez a szám még 2719 volt. A felmérést végző kutatócsoport vezetője szerint további vizsgálatokra van szükség a jelenség okainak kiderítésére.

IMPULZUS

A Szatmár-Beregi Kórház lapja

Felelős kiadó:

Dr. Vadász Mária főigazgató

Szerkesztő: Szabó Ádám, Módy Elek

Fotó: Szabó Ádám

Szerkesztőség: 4900 Fehérgyarmat,

Damjanich u. 1. Pf. 5.

Tel.: 44/511-111, Fax: 44/511-130

Készült 500 példányban
MÓDY PRINT Nyomda
Nyíregyháza